

film TRHLINA A PÁNI HERCI

Režisér Gregory Hoblit na sebe upozornil už před deseti lety filmem *Prvotní strach* – a také jeho návrat na plátna souvisí s nevědním thrillerem. V českých kinech se hraje s názvem *Okamžik zlomu* a přiznejme mu, že vláká diváky do pavučiny dokonale naplánovaného zločinu. Co na tom, že vraha známe od samého začátku děje, jde přece o to všechno mu náležitě a neprůstřelně prokázat!

Začíná to skoro banálně. Inženýr Ted Crawford, ztělesněný Anthony Hopkinsem – znamenitě, jak jinak – zastřelí svou manželku. To se v lepší společnosti stává, jenomže ona ta mrcha nechce umřít: leží v komatu v nemocnici a nad chudákem chotěm se vznáší Damoklův meč. Uhlazený chladný zloduch je obviněn, souzen a hrozí mu i odsouzení – anebo spíš osvobození pro nedostatek důkazů?

Vrah, úspěšný letecký konstruktér, má totiž nejen hodně peněz, ale taky brilantně myslící mozek. Vlastní obhajoby se s ledovým klidem a sebejistě ujme sám – a zdá se, že nezadržitelně spěje ke zproštění. Jeho protihráčem je sice suverénní, avšak zhola nepřipravený Willy Beachum, jež hraje přesvědčivý Ryan Gosling. Mladý státní žalobce totiž chápe svůj post zástupce státu jako nudnou a nevýnosnou přestupní stanici k lukrativní kariéře firemního právníka – jenž si musí ovšem napřed získat zkušenosti. A tak se záhy zdá, že vše je rozhodnuto: Žaloba dostává na frak a vrah se ocitá na svobodě. Současně se rozehrává nová partie, hra na kočku a na myš, v níž se role co chvíli prohazují a dlouho není rozhodnuto, kdo má ze hry víc a kdo nakonec bude slavit definitivní výhru.

Film se odehrává v odlidštěném světě soudobých interiérů, neosobních a dokonale funkčních, kde schází lidské teplo. Koneckonců, stejně jako ve vztazích jednajících postav. A chladné a bez vášni, jako by bylo

střetnutí, v němž jde sice o život, ale jako kdyby se o něj hrála šachová partie. Režisér se plně soustřeďuje na hereckou akci, nerozptyluje divákovu pozornost vedlejšími motivy a efektními podružnostmi. Měl na stole kvalitně napsaný scénář a reálně věrohodný lidský příběh – a angažoval dva kvalitní herce do rolí soků. Anthony Hopkins vytváří přesvědčivý portrét vzdělaného špičkového technokrata, jenž je prost všech citových vazeb a emocí, v některých pasážích trochu upomene na dokonalou „lecterovskou“

masku absolutního zla, jež dokáže tak skvěle manipulovat s lidmi. Role Ryana Goslinga je možná vděčnější, charakter a myšlení jeho žalobce prochází totiž v průběhu děje zásadní a přitom plně uvěřitelnou proměnou. Z namyšleného kariéristy se po zdrcující lekcí soudní porážky stává empatický člověk, jenž nachází kontakt s druhými a začíná chápat pojem profesní etiky. Okamžik zlomu (v originále se Hoblitův snímek jmenuje *Fracture*, tedy *Trhlina*) je film pro přítele soudních dramát a detektivek, kteří ještě nezapomněli ve tmě biografu zapínat vlastní mozek.

(-ěk)

Foto Warner Bros

televize Dobří četníci se vrátili

Návrat brněnských četníků Arazíma & comp. jsme už vítali před měsícem, teď přinášíme trochu statistiky a pár zajímavostí z nové třináctky, jež právě vábí diváky k obrazovkám a vyvrcholí ve vypjatém čase vánočním. Nuže, pokud si to nepočítáte sami, pak vězte, že v poslední sérii Četnických humoresek vyšetřují četníci z brněnské pátračky deset vražd, sedm pokusů o vraždu a pět sebevražd. Ale jejich repertoár ohledně trestných činů je podstatně pestřejší: musí se zabývat pašováním a šmelinou, paděláním úředních listin, sňatkovým podvodem, za nímž se skrývá nezřízená touha po majetku, machinacemi s nebožtíky, bojem o historický poklad, sporem o otcovství, jenž vyústí v rodinnou tragédii...

Pro třetí řadu seriálu musel televizní štáb obstarat tisíce historických kostýmů a ještě větší množství dobových rekvizit, sehnat více než stovku bezmála osmdesát let starých (a ovšemže pojízdných) aut, motocyklů, hasičských vozů – a dokonce i parních a motorových vlaků!

Vedle postav, jež se v seriálu objevují poprvé, se do děje vrací některé výrazné figurky, jež se už představily v minulých šestadvaceti dílech. Hned v příběhu Majlant to byli skvělá Jiřina Bohdalová coby domkářka Menšíková a Pavel Zedníček jako její letitý nepřítel pekař Kotrba. Petr Rychlý se vrací k roli nácka Kužela a znovu si tak užije obsazení v protiučkolu: namísto svých obvyklých sympatůků ztělesnil pěkného hajzla. Vrací se i roztomilý Arnošt Goldflam coby zneuznaný rozhlasový umělec, Jaroslav Satoranský si opět zahrál četnického strážníka z Luhačovic, nenadále se objeví i bývalý ministr a pozdější šéf tajné služby Kylián Pádl, ztělesněný Markem Vašutem. Těšit se možno i na mnoho dalších oblíbených herců, renomé seriálu vábilo natolik, že i uznávané hvězdy byly ochotny vzít třeba i menší roli. Uvidíme tedy Veroniku Freimanovou, Oldřicha Víznera, Martina Hubu, Ondřeje Vetchého, Zuzanu Bydžovskou, Martina Zounara, Michala Palatu, Jana Budaře, Zlatu Adamovskou a řadu dalších. Zvláště vyzvedneme Miroslava Donutila, jenž se coby snaživý fotograf Hugo Líbal stává hybatelem mnoha dějových peripetií a zamotá hlavy i hlavním aktérům, a Viktora Preisse, jenž si s chutí zahrál protekčního a všem protivného praporčíka Skrčíka. Natáčelo se v areálu zrušených Jaselských kasáren v Králově Poli, jenž se díky pochopení armády stal pro televizní štáb na několik let vpravdě přechodným domovem, ale i v mnoha půvabných exteriérových lokacích: na zámku Rájec-Jestřebí, na hradě Buchtově, v Olomouci, Prostějově, Uherském Hradišti, Luhačovicích, na letišti u Jihlavy...

Devětatřicátým dílem seriál Četnické humoresky velmi pravděpodobně skončí: kasárna, kde pátračka sídlila, byla už po řadě odkladů definitivně zbourána, a doba, k níž by děj nutně dospěl, tedy období druhé republiky a protektorátu, by už žádalo jiný žánr. Humoreskám v zemi české rázně odzvonili...

(jiv)

kniha RAKVE PRO LABUŽNÍKY

Detektivky asi stárnou rychleji než většina beletrie. Jsou ukotveny v realitě dne a s dnem se vytrácí jejich novota a neotřelost. Navíc je neustále předbývá skutečnost. Co si autor v potu tváře vymýšlí, to skuteční zločinci ještě před ním uskutečňují. Zločin se v minulém století dostal do obřátek a vynalézavost jeho aktérů je nedostupná. Policie se jen v potu tváře snaží všechno dohánět, jenže na každou zbraň se najde protizbraň. Ale jako ve všem, i mezi detektivkami se najdou výjimky, jež potvrzují tvrzení výše uvedená. Příběhy, jež sice už neladí se žhavou současností, ale zato se honosí nápaditostí, důvtipným syžetem, gradováním, britkými dialogy. Román Johna Dicksona Carra pojmenovaný *Tři rakve* mezi taková díla detektivního žánru nepochybně náleží – třebaže od jeho premiérového vydání letos uplynulo už dvaasedmdesát roků. Autorovi bylo tehdy nadějných devěťadvacet, se psaním měl už ovšem řadu zkušeností. Vždyť je známo, že svou první detektivní povídku napsal už v patnácti letech! Debutoval pak ve čtyřicetiletí, jeho první román se jmenoval *Obchází to za noci*.

Carr byl Američan, ale za ženu si vzal Angličanku a kvůli ní často do starého dobrého Albionu zajížděl – a v Londýně se odehrává i řada jeho románů. Tři rakve rovněž: děj nás zavede do rázovité londýnské čtvrti Bloomsbury. Hrdinou příběhu (a několika dalších) je doktor Gideon Fell, v lehce bizarním britském prostředí třicátých let minulého století se odehrávají i Carrovy příběhy, psané pod pseudonymem Carter Dickson. (Díky své zálibě v anglickém prostředí upadl Carr v podezření, že vlastně jako autor neexistuje, že jeho knihy píše slavný anglický humorista P. G. Woodhouse.)

Johna Dicksona Carra považovala dobová kritika za specialistu na „záhady zamčeného pokoje“ – i Tři rakve podobnou šarádu nabízejí, v kombinaci ovšem se strašidelnými rekvizitami. Zdravý rozum ale vítězí – a pozoruhodná detektivka se dá díky té kombinaci přelstít i po víc než sedmi desetiletích. Díky nakladatelství Lidové noviny, jež ho zařadilo jako osmý svazek do své zdařilé letní edice desítky klasických světových detektivek, prodávaných ob týden za vpravdě lidovou cenu spolu s deníkem. Nejde o strhující příběh s přestřelkami, honičkami a argumenty typu rána pěstí. Spíše o zábavné intelektuální cvičení s neodolatelnou atmosférou třicátých let a s řadou vtipných bonmotů. Nic pro milovníky běčkových thrillerů!

(jiv)